

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1er. NÚM. 64

BARCELONA: DILLUNS 6 DE MARS DE 1899

EDICIO DEL MATÍ

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIES Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flors, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA (Edició del vespre... 1 pta. al mes) ESPANYA... 4 ptas. trimestre
Paquet de VINTICINCH NÚMEROS... 75 céntims
Anuncis, esquetes, remissió y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquetes mortuorials fins a las sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matinata.

Anuncis del dia
Sant Oleguer, arquebisbe y bisbe de Barcelona
Sants de demà: Sant Tomàs de Aquino, dr. y Santa Perpètua.
Quaranta horas: Acaban a l'iglesia de Santa Teresa de Religiosas Carmelitas descalças.—S'espera a las vuyt del matí y se reserva a las sis de la tarde.—Demà comensaran a l'iglesia de las Germanas de Nuestra Señora de la Esperanza.
Cort de Maria: Fa la visita a Nuestra Señora de Lourdes. A Santa Madrona (Poble sec).
La Misa d'avuy: Es de Sant Oleguer, bisbe y confessor.—La de demà es de Sant Tomàs de Aquino, confessor y dr.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^o E. Lozano.— 4 mars
Horas d'observació: 9 matí; 3 de la tarde.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 759.66;
787.70.—Temperaturas: Máxima: 23.5 sol; 18.1 ombra. Mínima: red.; 4.9; 7.4 ombra.—Termómetro tipo: 17.6; 16.0.—Pluja en 24 horas: 0.00.—Aigua evaporada en 24 horas: 2.35; 1.12.—Grans d'humitat: 88.0; 71.0.—Vents: Direcció: NNE.; SO. Velocitat per 1^a: 1.1; 2.8.—Estat del cel: Cabert.—Núvols: Classe: Cum. Cir. Cum. Cantitat: 0.8; 0.9.
Sortida del Sol, 8 h. 30 m.—Puesta, 5 h. 54 m.—Lluna plena: Sortida, 1 h. 32 m.—Posta, 11 h. 40 m.

J. MARSANS ROF. --- Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2

HISTORIA DE CATALUNYA
per NORBERT FONT Y SAGUÉ

Edició de propaganda, ilustrada ab 42 grabats y 10 mapas històrics. Preu, 1'50 pesetas en totes las llibrerías; 12 exemplars 15 pesetas, en la impremta catalana de J. Puigventós. Dormitori de Sant Francesch, núm. 5.

LLET PURA DE CABRA Y DE VACA
DE LA GRANJA-TORRE DE SAGARRA
DE SANTA COLOMA DE GRAMANET

DESPATX: Carrer de Mercaders, núm. 33, (devant del Teatre del Olimpo)

Per un nou procediment industrial

Facilitada CASA TRULLS prepara una exquisida AYGUA DE COLONIA destilada ab flors frescas que dona la placent fragancia de las mateixas, precios bouquet dedicat a las personas de sentits e inteligencia delicats. Ampollas desde 1'25 a 5 pesetas, segons los tamanys. Joseph Trulls, despach d'aygua naf y demás productos de sa destilería.
Rambla Estudis, número 12

CARTELLS ARTÍSTICHS
Exposició permanent y venda dels nostres y estrangers, a la litografia d'Art, de UTRILLO & RIALP S. C. Passeig de Gracia, 6 (Gracia)

PASTILLAS MORELLÓ

Obran per inhalació y banyen tots los organs respiratoris los vapors antiséptics, anticatarrals y antiastmáticos que deixan anar aixis que s'usen en la boca. Curen los refredats, tos, bronquitis, asma, dengue, catarros, ronquera, abscessos pulmonars, etcétera. Tenint una pastilla a la boca s'evitan los efectos nocivos del aire freat.

Farmacia del autor. Portal del Angel, núms 21 y 23

EN PONS, Cirugia-Dentista

Carrer del Hospital, 24, 1.ª (avants, 83, 1.ª)

Cura las dents y caixals conservantlos per sa obturació en or, platino ó be or. Las dentaduras que construeix son garantidas en la executio. Dents y caixals afegits a las arells que quedan. Operacions sens dolor.

Lo cambi polítich

La crisis s'ha resolt a favor de la unió conservadora. En Sagasta, no ha volgut permetre a cap dels seus segons, ocupar au que fos transitoriament, la cadira presidencial. «Primer l'enemich, primer en Silvela», y efectivament en Silvela ha arribat ja al lloch que de tants anys ambicionava. L'hereu d'en Cánovas ha entrat al últim en possessió de la herencia.

Lo moment no pot ser mes crítich. Espanya, en la seva caygada no interrompuda desde l'sigle XVI, ha anat deixant d'assi, d'allà, com eters monuments de la seva impotencia política y la seva ineptitud administrativa, territoris rics y immensos. Avuy de colonias ja no n'hi quedan mes per perdre; los desgavells a que segueix entregantse, las disbaixas de la seva administració y la seva conducta política, tindran de aquí endavant conseqüències mes dolorosas y mes humillants. Si a Madrid se continua la historia de Espanya també se continuarà fora de Madrid, y molt possible seria que trovessem vehins proudiosos que la acabessen per rahons de humanitat, perque no hi ha res tan apropiat pera despertar instints humanitaris com la perspectiva d'una nova provincia fácil, rica y ben disposada.

Per amor a las instituciones, els que volen conservarlas, per instint de conservació els que no vulgan presenciar la ruina completa y definitiva de sa rassa, per egoisme las collas que desde Madrid usufructuan la direcció del Estat espanyol, han de fer foch nou, han d'empendre nova via. Lo camí que fins ara han seguit, ja ho han vist prou ahont porta. Es hora de que pensin y obrin com a homes d'Estat, y que's recordin una vegada al menos que geogràficament Espanya encara forma part d'Europa.

Els ho dihem nosaltres que hem sigut víctimes del Estat espanyol, que may hem tingut per ell gens d'amor ni simpatia, pe que s'ha constituït y desenvolupat a expensas del nostre poble; nosaltres que ns sentim membres d'una al-

tre rassa, d'una altre nacionalitat, avuy com ahir, com sempre, fonament diferenciada de la nacionalitat espanyola ó castellana que l'Estat espanyol representa; nosaltres que may hem assaborit com a propias las sevas glorias ni may hem plorat com nostras las sevas derrotas.

Y'ls ho dihem perque avuy interessa a la nacionalitat catalana, que l'Estat espanyol subsisteixi; perque l'amensassa d'escarmentament de las nacions moribundas afecta indirectament a la nostra patria; perque Catalunya podria certament fora d'Espanya, formant part de un altre país mes ben governat, multiplicar esplendorosament las sevas forcas economicas, pero los elements de la seva personalitat nacional que més estimen nosaltres, haurian de lluytar ab enemichs molt més poderosos y temibles que'ls que avuy els combaten dintre d'Espanya.

Lo nou ministeri es de polítichs que's diuen regeneradors, hi figura un català, lo senyor Durán y Bar, que després de la crisis va ser lo primer en aixecar lo crit de regeneració, hi ha lo general Polavieja, que de la regeneració en feu un programa y'l presideix en Silvela, que va acceptar los propòsits d'un y altre, y deya ahir, després de pendre posesió de son càrrech: «Mi pensamiento único es marchar con la posible rapidéz a la regeneración del país».

Tot està en que a més de dirlo ho siguin, en que vulguin fer servir receptas bonas y donguin lo remey en las dosis en que'l malalt lo necessita. Lo mal es grave, radicals han d'ésser los remeys, y en la doctrina autonomista n'hi trovarán pera combatir tots los sintomas de descomposició y aniquilament.

Ho farán? Creyém que podrà més en lo Govern l'ambient castellà, enemich de tot lo que de prop ó de lluny signifiqui abdicar de la seva dominiació, que no pas l'esperit de conservació. Dirán ab instint suicida: ó tot ó res y's complirà la historia de sempre: per no haver volgut cedir gens ho perdrán tot.

ENRICH PRAT DE LA RIBA.

Politica estrangera

Portará la calma?

Per los telegrams de nostre corresponent a París, s'han enterat los llegidors de LA VEU DE CATALUNYA, de la votació recayuda en lo Senat francès sobre'l projecte de lley encomanant al Tribunal de Casació en plé de resoldre

si procedeix ó no la revisió del procés Dreyfus. Com aquest famós assumpto que apassiona furiosament als francesos, fins a nosaltres ha arribat a interessarnos, just es que'ns ocupem d'aquest episodi que influirà segurament en lo resultat definitiu.

Quan va discutirse al Congrés la lley pera'l *dessaisissement*, la atmosfera va caldejar-se de debó, en la Cambra popular, y va ferse un devessall d'oratoria apassionada y viva avans d'acordarse, com s'acordá, que no fos la secció de lo Criminal la que resolgués definitivament si procedia la revisió, sino que devia confiarse a las tres seccions reunidas que forman lo Tribunal de Casació.

En lo Senat, en que habitualment las discussions son fredas y ensopidas, s'ha vist també com los venerables s'avivavan, demostrant clarament que, ab tot y la seva gravetat acostumada, participant dels apassionaments que avuy dividexan als francesos. Han sigut necessarias tres sessions pera arribar al resultat, conegut per endavaat, de confirmar lo acordat per la Cambra popular.

Tots los oradors que prengueren part en lo debat foren verdaderament prodichs en eloquencia y en habilitat, pero indubtablement la palma se la emportaren M. Dupuy, entre'ls defensors del *dessaisissement*, y M. Waldeck-Rousseau entre'ls que'l combatien.

M. Dupuy sostingué que no's tractava d'una lley circunstancial, puig que no s'aplicarà exclusivament al assumpto Dreyfus, sino a tots los que'n lo successiu se presentin. Ab aquesta lley, afirmá, no's fa mes que augmentar considerablement las garantías d'imparcialitat y de justicia. En lloch de fallar una sola Secció fallarà lo Tribunal Suprem en plé. La Secció de lo Criminal ha portat a terme una instrucció escrupulosa; las tres Seccions reunidas fallaràn en definitiva. ¿Ahont hi ha la parcialitat que se suposa? Se diu que la lley del *dessaisissement* canviarà'l fallo; ¿qui es que pot conèixer lo fallo que s'hauria dictat y'l que's dictarà ara? Lo convenient, lo indispensable, es que una resolució que tinga totas las garantías possibles, la respectabilitat més gran que puguem obtenir, falli en definitiva lo plet que divideix als francesos: aixó's conseguirá per medi de la lley que discutim y devant l'acort del Tribunal de Casació, callarán per sempre las passions avuy tant excitadas.

Aquestos foren los arguments capdals de M. Dupuy, y com si no li inspiressin prou confiansa, digué que del projecte en discussió no feya qüestió de gabinet: si no la aprovavan, se retiraria del poder.

M. Waldeck-Rousseau, fent gala de una habilitat admirable, refutá, l'un darrera l'altre, los arguments de M. Dupuy y sostingué que la lley de *dessaisissement* en virtut de la que será arrenecat d'un tribunal un procés que se li havia entregat avans de dictarse, no es més que una declaració solemne de la desconfiansa, ab que's mira a la Secció de lo Criminal, sens haverhi cap motiu que la justifiqui.

En fi, lo projecte ja es lley, y a no tardar, vindrá la declaració solemne, que, segons M. Dupuy, acatarán tots los francesos.

La declaració vindrá, pero, ¿portará la calma?

Diu en Cornély en *Le Figaro*: «Oh! quina vida més ensopida ens espera!»

¿Com ho farán los francesos pera manifestarse lodi y'l menyspreu que mútuament se professan? ¿Era tant cómodo alló d'atribuirse mútuament las intencions més criminals y tractarse mútuament de venut y de lladre! Hi ha una pila de gent que, havent dinat, no sabrán que fer quant no hi haurá pasta pera escriure anònims insultants. Hi ha una pila d'escriptors que no sabrán com manifestar la seva grosseria. ¿Quin demà més trist nos espera!

Jo's planyo de debó a totas aquestas victimas de la calma, que tindrán de contentarse ab lo del complot monàrquich ó ab la conspiració d'en Déroulède. Jo's planyo de cor y tinch la esperança de que novas crisis, nous escàndols, novas revelacions ens, trauran de la ensopidora calma que, ahir a las set, al palau del Luxemburg, ens va profetisar M. Carles Dupuy.

LA BARCELONA DE L'ANTIGOR

Una "Academia."—Concert de Quaresma al Teatre de Barcelona, a fi de sigle passat

Ara que comensa al Liceu la serie de concerts que deu donarse durant el temps quaresmal, sembla del cas reproduhir l'adjunt dibuix de l'Anton Casanovas, representant l'ensaij d'una de aquestas funcions musicals, tal com se oferian al públich de Barcelona ara cent y pico d'anys.

Pels concurrents a la «Casa de las Comedias» la funció del dinars de Carnestoltes significava l'ensaij d'una tota mena de representacions, pera mentres duressin las set semanas de quaresma. Tan la companyia d'òpera italiana com la companyia de declamació espanyola, que, com es sabut, alternavan en las taulas del Teatre, donavan per suspesas las funcions. Operas bufas, operas serias y semiserias, comedias y melodramas, balls y pas de duo, tonadillas y saynetes, quedavan retirats del cartell fins a arribar a Pasqua florida.

Mes no's cregui per aixó que s'arribés a tancar el Teatre ni que s'acabessin del tot las diversions. Quins uns els nostres besavis per estarse durant tantas semanas d'anar a sentir aquellas arias y aquells *Duos de Trompas con eco*, que'ls tenian tan embabecats! Lo que passava era que, per atenció a la santetat del temps quaresmal, las pessas escénicas, declamadas, cantadas ó balladas, venian a ser substituïdas per altres funcions mes ignoscetas, mes magnes per dirho aixis, de conformitat ab los dias de penitencia y dejuni que corrian. En compte de comedia, d'òpera ó de *bolero*, se feyan, alguns dias de la semana, en especial els dissabtes, els diumenges y els dilluns, exercicis de acrobacia y de volutins, habilitats y forsas, sorts malabars y jochs de prestidigitació, com ho declaran alguns anuncis de l'època, entre ells aquet que tinch a la vista, no menos estrambòtich que curiós:

TEATRO.—Narciso Ribot trabajarà hoy en él, donde ofrece dar una particular función, compuesta de particulares suertes, así de Cartas como de Cubiletes, y entre ellas la de detener el curso de una bala disparada de una pistola con la punta de un espadín, donde quedará clavada.—A las seis.

Mes, pera ser veridichs historiadors de la Barcelona de la centuria passada, hem de dir que la funció de Quaresma que cridava més aficions y més senyorriu al Teatre de Barcelona, eran las *Academias*, una especie de sessions més ó menos intimas de música de saló, que feyan las delicias dels flarmonichs barcelonins. L'iniciador y l'director de aquets concerts va ésser el músich bolonyés Antonio Tozzi, «mestre d'operas», y empresari a la vegada de la Casa de las Comedias. Aquell home enussista que, durant més de divuyt

anys va portar la batuta en las funcions liricas de tota mena, éssent l'educador musical del públich barceloní y l'ànima del seu Teatre, introduhi las sessions d'*Academia*, desde que, en 1788, va agafar l'empresa y la direcció musical de la casa. El desempeny d'aquets concerts, que además del temps de Quaresma també se celebravan quan s'indispusava algún operista, corria a càrrech dels principals professors entre'ls 16 que componian la orquesta y del quarteto d'òpera que funcionava durant la temporada.

En l'*Academia* dibuixada per l'Anton Casanovas, hi figuren els quatre cantants: dos homes y duas donas; un clavicordi tocat per una damisela, dos violins, un violoncello, una flauta y una trompa.

En quant al programa dels concerts, compost generalment de números trets de las operas que havian tingut més acceptació, no cal pas dir que era la lleugera musa italiana d'aquell temps la que feya tot el gasto. Res de fugas de Bach, res de sinfonias de Haydn, ni res de yartituras de Gluck, que ja alashores feyan furor a las salas de concert y'als grans teatres d'Alemania y Fransa. No; l'Antonio Tozzi, encare que havia sigut director de l'Òpera de Munich y mestre de capella del Duch de Brunswick, va seguir a Barcelona com bon italià las corrents de música napolitana, pagant tribut a n'aquesta ditxosa òpera bufa que durant més de trenta anys va regnar com reina absoluta a la escena lirica del Plá de las Comedias.

Guglielmi, Paisiello y Cimarosa, els tres grans mestres d'aquell art xamós y bufó, foren junt ab Zingarelli, Gazzaniga, Salieri, Anfossi, Piccini, Tritto, Fabrizi, etc., els autors predilectes del públich barceloní. Las operas més celebradas d'aquets compositors, ab algunas altres, escritas pel propi director y empresari Fozzi, formava el repertori de la companyia; y ab pessas escullidas d'aquellas operas se componian generalment las *Academias* musicals de la temporada de Quaresma. Segons se veu pels bulletins d'entrada al Teatre y pels anuncis del *Diario de Barcelona*, en un programa d'*Academia* no hi podia faltar may un terceto de *La zerca innamorata* del fecondissim Guglielmi, ó una aria d'*Il matrimonio segreto* del ajagassat Cimarosa, ó un duo de la *Nina pazzo per amore* del dolcissim Paisiello, ó una pessa de la famosa òpera *Zemira y Azor* «debidá al estro de Antonio Fozzi» que era l'amo y senyor de tot aquell tinglado flarmonich.

Els concerts se dividian en duas parts, y pera amenisar l'intermedi de la primera a la segona, quasi sempre se tocava *Duos de Trompas con eco* (trompas ab sordina) a rals que eran molt aficio-

nats els nostres dilettanti d'aquell temps. Pera final de l'*Academia*, s'estilava una pessa de caràcter espanyol, un ayre de *Bohéro* ó de *Zorongo*, y... s'ha acabat la funció.

D'aquestas *Academias* per lo regular s'en celebravan catorze cada Quaresma, y ab un número aixis de concerts, tots ells plens d'aixeridas pessas d'òpera bufa, no gayre adequadas per cert a la severitat de la temporada, els nostres aficions podian anar tirant fins arribar al diumenge de Pasqua, en que tornava a comensar la serie de las representacions teatrals en italià y en castellà. Pera tal diada, se reformavan generalment las duas companyias, se publicavan las llistas del personal artístich y s'obria el non abono. La primera funció de Pasqua era de *iluminació extraordinaria* y costava d'entrada quatre rals en lloch dels dos de costum, per anar dedicada al Capità general, que per aquells temps de la picor, era l'autoritat suprema del poder central y l'encarregada de disposar y manar en tot y per tot, fins en el ram de diversions públicas.

Con tan fausto motivo, un cop acabada la representació del diumenge de Pasqua, el primer galan de la companyia espanyola avançava cap al prosceni, y... disparava al Capità general del *Principado* unas quantas decimas ó una *loa* de circumstancias capassas de fer caure d'esquena a la persona més reforesada. Entre las diversars obras poéticas (?) d'aquet gèneru que tinch a la vista, vull treure a la vergonya pública un Soneto recitat per Pasqua de 1797, en que's fa alusió a l'acabament de la guerra ab Fransa pel tractat de Basilea.

Aquet Soneto publicat en el *Diari* de Barcelona d'aquell any, diu aixis:

SONETO.

Que los Impresarios del Teatro de esta Ciudad dedicaron al Excmo. señor Capitan General, y se leyó en dicho Teatro el domingo de Pasqua

Ya consiguió la fina Barcelona
El timbre que a sus Lauros le faltaba;
Y la gloria feli a que aspira;
Por premio del amor con que se abona:
Ya podrá blasonar que la corona
Del Laurel ciñe fiel, que descala;
Y que tiene un auspicio con que acaba
De acreditar la fama que progona:
Ya no teme invasiones ni sorpresas:
Veráse en lo político justicias,
Como en lo militar dignas empresas;
Todo será placer, todo delicia:
Y tendrá en fin, aunque la envidia ladre,
Un justo General y amante Padre.

Y aquí faig punt, perque, després de aixó, un se queda que no sab que dir.
R. CASELLAS.

Autonomía Universitaria

Bases para la constitución de la mateixa, proposadas per lo Doctor D. Miquel A. Fargas.

Constants en lo nostre decidit propòsit d'acollir ab verdadera satisfacció tot lo que, essent fill de un treball bo i honest, vinga a fer be a nostra estimada Catalunya, hem acollit ab entusiasme las bases llegidas en lo «Ateneo Barcelonés» per lo doctor Fargas, lo celebrat professor de nostra Escola de Medicina, ab lo convenciment de que resulta un valós element per la nostra causa i que sa obra constitueix un pas de gorgant envers lo logro de nostres invariables i ben definits ideals.

Bases

Se descentralitzarà la Ensenyansa Superior, donant a las Universitats completa independència administrativa i científica i personalitat civil sempre que reuneixin las condicions de viabilitat senyaladas per lo ley.

Lo Govern senyalará las condicions baix las quals podrà funcionar una Facultat determinada i quin nombre d'aquestes facultats son necessarias para constituir un Centre Universitari.

Primera base.—Condicions de viabilitat.

CIENTÍFICAS: Materias d'ensenyansa de cada Facultat.—Mèdics ab que deu contar per cada una d'elles.—Nombre de professors.

ECONÓMICAS: Consell de Administració.—Rendas ó bens de que disposi.—Corporacions ó particulars que'n respongan.

LEGALS: Locals propis ó arrendats.—Perpetuïtat.—Vinculació de la personalitat en lo Claustre.—Condicions de localitat ó regió referents a compatibilitat.

Segona.—Condicions econòmicas.

Ab la subvenció que l'Estat concedeixi (lo que justifica sa intervenció) i ab sos recursos propis (drets que pagui l'alumne, subvencions de municipis ó diputacions, donatius particulars, etc.), deuen contar las facultats ó universitats ab medis suficients para sufragar los gastos de la ensenyansa en las condicions senyaladas per l'Estat.

Cumplidas las exigencias legals, cada Universitat ó Facultat podrà ampliar ó modificar lo quadro i plan d'ensenyansa, i lo son de sos professors, ab completa llibertat d'independència.

RECURSOS: Subvenció del Estat igual para totes.—Drets de inscripció del alumne en cada Universitat i en cada Facultat.—Drets de matrícula en cada assignatura divisible, ab participació al professor i gastos de material.—Drets d'examen para los professors.—Drets de grau i títol dividibles entre l'Estat i la Universitat.—Subvencions i donatius eventuais.

GASTOS: Son mínims als professors (variable segons la localitat, però sempre suficient per procurar una vida independent, quedant suprimitos los drets passius).—Gastos de material.—Gastos generals.

Tercera.—Personal

Lo personal docent se reclutará per medis distints dels empleats fins ara, però que sigan tals que, a la vegada, que assegurin personal competent, donguin al Estat la intervenció necessaria para evitar abusos y a la Universitat la garantia suficient para que lo professor elegit s'assimili del tot al caràcter general del Centre docent.

En la organització del personal secundari obrará cada Facultat ab independència completa, baix la base de respectar y acreixor la personalitat del Professor.

PERSONAL DOCENT.—Mitjans presentació de Memoria original respecte a una branca y un Exerciici devant de un tribunal, podrà tot doctor adquirir lo títol de Professor Privat (en una branca determinada) durant cinch anys. Després dels cinch anys, pot solicitar, mitjantant publicació d'altres treballs respectu al mateix ó per virtut d'altres mèrits equivalents, lo de Professor Agregat, que serà a perpetuïtat (sempre de la mateixa branca de coneixements). Los professors privats y agregats tenen dret a suplir càtedras, donar cursos lliures ab valídes académicas, previa autorisació, y concursar a càtedras. Los catedràtics se nomenarán sempre d'entre los agregats ó privats de qualsevol Universitat, previa terna proposada per lo Claustre, per qual formació, apart l'expedient personal, se realitzarà una oposició entre los que tingan millor abítut y ab l'objecte d'avaluar sen mèrit relatiu. Lo Ministre nomenarà lo primer de la terna, o en altre cas, dirà los mèrits de la preterició. Si a Espanya no hi haguessen persona ab abítut per a l'ensenyansa d'una càtedra, podrà lo Claustre proposar un extranger.

Lo Degà se nomenarà per lo ministre, de entre una terna proposada per lo Claustre y son exercici durarà cinch anys. Lo Rector, en iguals condicions, per lo Claustre de totes las facultats.—Jubilació forcosa a determinada edat; necessitat d'expedient para suspèndre-la en algún cas.

Quarta.—Ordre

L'Estat té'l dret d'inspecció y de veje para que la ensenyansa no s'aparti de las condicions exigidas.—La inspecció estarà encomanada a un alt Inspector ó Curador, nomenat per lo Govern, a condició de que resideixi en la localitat ó regió i siga acceptat per lo Claustre.—La Universitat podrà adoptar la disciplina que millor li convinga y usar los furs que pugan concedir-se.

EXAMENS Y GRAUS: Assistència obligatoria a càtedra y passe dels professors.—Un primer examen constituit per lo grup de assignaturas fonamentals y tribunal ple (catedràtics, agregats y representant del Estat) que concedirà lo grau de Batxiller.

Un examen final de las assignaturas que componen lo grup d'especialisació, per un tribunal ple y que conferirà lo grau d'Únic de Doctor en la mateixa Universitat y ab valia científica y professional en tot lo Regne.

Aquest es lo meditat plan presentat per lo senyor Fargas. Jo ja sé que s'hi continúan en ell alguns detalls que son clarament susceptibles de modificació fonamental; fins crech més; crech que hi han establertes condicions que pugnan ab l'esperit evidentment pràctic, que inspira lo parvèllet conjunt: per tings en compte, que com a obra plausible y modificadora que estirpa d'arrel un sens fi de defectes del centralisme que avuy impera, no te preu. Soch dels que creuen que no hem de parar un sol instant, en nostre treball de cada dia, fins a lograr l'ideal que perseguim en la descentralisació completa de la ensenyansa, com de tot, pro estich fermament convenent de que lo plan del doctor Fargas, com a treball de transició, es un magnífic treball, y crech més, crech que de sa aplicació deuen obtenirne beneficis polítics pròxims.

Benvingut siga lo plan del doctor Fargas y Den fassí que s'porti a la pràctica, que aixís al aplaudir son entés y valós estudi per assumpte de tan vital interés, sentirem los efectes de la emulació y nos trovarém més encoratjats, al perseguir per la nostra benevolguda Patria, lo lema de «Sempre avant!»

DOCTOR JOAN FREIXAS.

Gazeta de Teatres

Novetats

Ab poch éxit s'estrenà la obra d'en Víctor Sardon, «Spiritus», que es lo més dolent que hom vist del mateix autor; aixís es molt justa la reserva dels espectadors, acabada la obra: no's feu aixecar lo teló més que una vegada, y això encara fou guarniment para premiar als artistes, no a la obra.

Lo primer acte, es tota una discussió llarguíssima sobre espiritisme, entre varis partidaris a favor y en contra, que gracies a algún tothò comich, s'aguanten fentse bastant pesat; l'argument apareix com una cosa secundària, exposat en díalech apart, enfilat de nou al final. Lo segon acte es lo millor, fentnos càrrech de que tot lo essencial de la situació y del desenrotll es fals; però dona lloch a que la Mariani desplegui tots sos recursos, tot son domini del art, y com sempre que això succeeix, siga en la obra que vulgui, lo públic aplaudeix y s'entusiasma. Y finalment, lo tercer acte, que sembla ideat per un dels més cursats autors de melodrama, acaba ab un recurs escènich y un desenoll que es d'aquell mode perquè l'autor vol, no perquè naturalment se capexi, puig es inverosimil, y després d'aquella llarguíssima escena al raig de la llum, pueril, insignificant, manca, acaba la comedia ab lo perdó y una abraçada, com una farsa ó una comedia qualsevol.

El títol podria esperarse un argument creat sobre la aberració del espiritisme, però per que la esperés aixís, fou un desengany.

En resum: la obra's pot veure pel segon acte, y segon acte's pot veure per la Mariani. L'excepció bona, per part de tots los artistes, distingits ademes de la esmentada actriu, Paladini, Zampieri, Ferrero y algún altre.

Gazeta catalanista

Dissapte a la nit, varen comensarse en lo Centre Escolar Catalanista, las conferencias sobre cada un dels capítols del *Compromís de la Doctrina Catalanista*, escrita per nostres companys l'Enrich Prat y en Pere Montañola.

En Antoni Feu, secretari general del Centre, inaugurà aquestas conferencias, disertant sobre'l tema «La Patria».

Catalunya es la única y veritable patria dels catalans, aquella que la historia y la tradició han consagrat, que may deu confondre, ab la mal anomenada «patria grande». En Feu ho demostrà en termes justos y ab cites oportunitissimes.

Espanya, continuà, es l'agrupació política a que pertanyen los catalans, es una creació artificial; mentres que Catalunya representa tota una tradició, una comunitat que no pot desaparèixer per la força humana.

En sent en aquest punt, retragué lo cas dels pobles darrerament després d'Espanya. Cubans y filipins, sia quina se vulga la sort que's hi escayguí, no deixaran de tenir per patria, a Cuba y Filipinas; quant han lluytat gloriolosament, no han fet pas, per entregarse a una altra dominació, sinó per la independència de la seva Patria. Al efecte, cità lo disertant alguns passatges del Manifest del Aiguallado, que ho demostraven evidentment.

Acabà'l conferenciant, definint lo concepte de Patria, presentant un bon aplech de dades d'autors catalans y extrangers, que venen a reflexar aquella definició que donan los autors de la *Doctrina Catalanista*, segons los qui Patria es: La comunitat de gentes que parlan una mateixa llengua, tenen una historia comuna, y viuen agrupadas per un mateix esperit que aquella ab qualsevol original y característich en totes las manifestacions de la seva vida.

En Feu, que es un dels més entusiastes y mes trevalladors campions del Centre Escolar, donà a la seva disertació molt interés, essent aplaudit al acabar per la nombrosa concurrencia que omplia la sala de actes.

Dissapte vinent, disertarà en Joan Solé y Plá, sobre'l tema «Catalunya».

En la Agrupació Catalanista Ramon Lluís, s'aplegaren ants d'ahir un considerable nombre de socis para escoltar la conferencia que'l seu company don Miquel Farreras y Monner devia llegir, y quin tema era «Historia de la Marina».

Demonstrà'l disertant conèixer be la qüestió que desenrotllava y en patrótics frases enllai las glorias de la nostra gent de mar, que, guiat per Lluís y Vilamari, donaren pàgines d'or a la nostra Historia y a la regnes de Sicília y Nàpols a la Corona catalana-aragonesa.

Lo bonic treball del senyor Farreras lo premià l'auditori ab llargs espetechs d'aplausos.

La secció de Medicina y Farmacia del Centre Escolar Catalanista, qu'es sens dubte de totes las seccions d'aquella benemèrita Societat, la que més treballa, s'encuï dissapte a la tarde, donanthi una conferencia sobre las malalties que produex lo

abús del tabac, l'aprofitadíssim escolar y entusiasta company nostre don Pau Umbert.

Donà bella mostra'l conferenciant dels seus coneixements en Patologia, exposant en la forma clara de la exposició científica las malalties a que son propensos los fumadors y las efectes tòxics de la nicotina. Se detingué en detallar la simptomatologia de las mateixas y fent gala de la seva erudició, cità la opinió dels més distingits doctors alemanys y francesos, reformada per la observació de casos pràctics.

Tota la estona que durà la disertació del senyor Umbert sigué atesa ab creixent interés y al acabar se'l oracionà.

—Ahir vespre's constituí en son local del carrer de Flaxaders la Asociación Democrática Catalanista «Catalunya y Avant», ab la major part de sos nombrosos socis.

Lo president de la comissió organitzadora senyor Marsans, explicà als reunits lo objecte de la nova Societat, lo secretari senyor Lorán llegí la memoria dels treballs portats a cap per la comissió esmentada, els estatuts, l'estat de comptes y la lista de socis inscrits. Seguidament foren elegits para formar part de la Comissió Directiva's senyors Campmany, Clariana, Bestida y nos trovarém més encoratjats, al perseguir per la nostra benevolguda Patria, lo lema de «Sempre avant!»

L'acte, en lo que hi regnà molt entusiasme, acabà ab algunas paraules del senyor Marsans aconsellant als socis la continua propaganda de nostres ideals y que no's refressin de las promesas de la gent de Madrid, que a la fi sols se convertirán en persecucions dels veraders defensors de la llibertat nacional de Catalunya.

Revista Bursátil

L'altre setmana deuen que l'esperit alista continuava dominant en el nostre mercat; puig las més llengueras manifestacions que poguessin afavorir aquesta corrent prompte's posavan de relleu ab fets positius.

La setmana que acaba de finir, feta ni a posta para posar en clar la situació d'un mercat, revela palpablement los optimismes que regnan al nostre.

La cayuda d'en Sagasta promou tot seguit una millora en los cambis.

Mentres se resol la crisis la fermeza continúa, y qualsevol solució que vulga donar-se no fa més que reafirmar los preus de cotisació, quan no esdevé ab una pujá. Se parla de situacions intermitents, de ministeris de concentració, y per això lo sosteniment prossegueix.

Ve, per fi, que en Silvela accepta'l poder y allavors l'aisla esclata franca, riallera, com si tot s'hagués salvat, y la situació de l'Hienda espanyola, per art d'encantament, hagués passat de mort a vida.

Y clar está que bursàtilment havia de ser aixís.

Lo govern liberal acabava de donarnos a entendre que l'Hienda espanyola estava molt mal parada, que'l deute de Cuba era molt discutible si devia pagar-se, que... tot anava molt malament y no hi havien quarts.

En cambi, en Silvela, desde la oposició, ens havia anunciat que ab el seu passarsí res d'això, que precisava respectar los drets adquirits pels tenedors del Deute, que calia pagarho tot.

Aixís donchs es molt lògich que la Bolsa hagi salutad ab una altra general la vinda dels conservadors presidits pel seu nou queu.

Se tractava de cobrar, y la elecció entre los que parlaven de no pagar, y ls que prometien respectarlo tot, no era gens dúplosa.

L'alisa s'imposava, pero, passat lo primer impuls, desconfiém tant de la seva durada com del qui l'ha promoguda.

Los plans econòmics del nou Govern, si es que en realitat arribarà a merèixer el nom de tals, no podrán ser coneguts fins que las noves Cortes se reunexin, y per això cal passar encara dos ó tres mesos.

Interin no poguem saber si aquestos seràn fundats en la realitat, y allavors, jaden il·lusions! ó si, com es tradició a Espanya, tindran per base l'embolich y la mentida; interin això vingui, creyém que l'efecte de la entrada dels silvelistas está ja cotisat, y en conseqüència l'alisa acabada. Lo procedir de la Bolsa en altres ocasions consensuables, al menys aixís ho indica, y en la present no creyém passi altra cosa.

Així particularment per las Rendas del Estat que, en l'extranger, no han fet més que seguir lo moviment del interior. En quan al Deute de Cuba continúa sent el que més exposat está a variacions de importancia, segons sigan las corrents que, en lo terreno de la pràctica, dominin en lo nou ministeri, puig no es tot lo mateix oferir que donar.

Tots els demás valors que cotisa la nostra Bolsa, ja sigan accions de ferrocarrils, com de societats de crèdit, han sentit en major ó menor grau la influencia de l'alisa dels fondos públics. Las Fransas y els Norts, especialment las primeras, que acun molta fermeza, han sostingut sos preus de cotisació. En quan als Norts no han passat del tipo de 40'90 que temps enrera s'havien ja cotisat.

En resum, creyém que tant en els valors del Estat com en els altres, l'alisa está a las acaballas, puig els preus de cotisació actuals comensan ja a ser una mica elevats, y no fora d'estranyar que al millor dia, per efecte natural de aquesta mateixa confiança que sembla dominar, ens despertessim ab una cayuda general, quina consideració es fa impossible determinar, però que creyém sincerament es fa necessaria, y fins es imprescindible després d'un períod d'entusiasme, com el que fa temps venim passant.

Noticias de Barcelona

Lo temps va ser durant tot lo dia de ahir fersa variable. Al matí, envers las deu, ha aguyt un lleuger ruixim. En la estona que ha durat aquest, no ha deixat per això de fer sol, produinthi sos raigs al través de la pluja un bonich efecte.

Lo restant del dia se passà a estones ab lo cel mitj envoltat y altres ab un sol esplèndid. La temperatura sigué en extrèm apacible.

Se dona com cosa segura que un dels primers actes del sepyr Durán y Bas com a ministre, serà la proposta del senyor bis-

be de Vich, doctor Morgades, para la sede de Barcelona. No hem de dir quan celebrarem, ab nostra ciutat, lo nomenament.

Se indica també para la vacant de Vich a un sacerdot dignissim y molt conegut a Catalunya per la profunda ciencia de sas obras y la mesura y convicció de sos actes.

Per haver completat don Joan Batista Orriols, lo temps reglamentari en lo desampeny del càrrech de president de la Asociación general para la Reforma Penitenciaria en Espanya, en la sessió que va celebrar dita entitat lo dia 27 del mes darrer, se procedí a omplir dita vacant y alguns altre de la Junta Directiva, quedant aquesta constituída en la forma següent:

President, don Ernest Vilaregut; vis-president, don Bartomeu Bosch y Puig; vocals, don Joan B. Orriols, don Ferrán de Camps, y don Antoni Borrell; tesorero, don Magí Pita; comptador, don Enrich Feliú; secretari general, don Ramón Albó y Martí; vis-secretari y encarregat de la correspondencia extrangera, don Joseph Maria Armengol y Bas.

Retirat del estadi de la premsa *La Voz de la Patria*, ha comensat a publicarse en aquesta capital un nou diari, ab lo títol de *La Lucha*.

Sia benvingut.

Han arribat en nostra capital ab l'objecte de verificar compres de temporada, don Teodor González, don Francisco Alonso y don Romá Fernandez, de Villagarcía; don Geroni Carretero de Salamanca; don Rafael Vera y don Joan Romero, d'Granada; don Elvir Piñero, de Vigo; don Cándid Sardenaris y don Isolt Ribeira, de Lugo; don Tomás Palazón, de Murcia; don Joan Montaner, de Palma de Mallorca.

A la bonica iglesia de Germanas de la Esperanza s'uniren ahir matí en matrimoni don Ignasi de Fombert y de Sarreria y la hermosíssima donzella donya Carme Pascual y Pons.

Aquell temple ple de flors presentava un bell ocl de vista. La iluminació esplèndida, la cerimonia simplosa y la concurrencia triada que l'omplia, acabavan d'arrodonar aquell cuadro de color de rosa.

Entre'ls convidats s'hi veyan enci tots los representants consulars acreditats per exercir sos càrrechs a Barcelona y las famíllas més conegudas de la aristocracia catalana. La llusor d'uniformes, crugir de las sedas y l'ayrés escayent de las mantel·linas blanques mitg velant rostres de primavera, feyan gravar en los presents lo record d'aquell solemnisim acte.

Acabada la missa, passaren los convidats al palan de la novia, ahont foren esplèndidament obsequiats. ¡Que benèixi Deu a la gentil parella!

Ahir no tingué lloch en l'Universitat la segona conferencia sobre las «Causas que determinan l'extinció d'una rassa humana» que hi devia donar lo catedràtic de la Facultad de Medicina don Antoni Morale Pérez.

Los motius no's sabem, puig a la entrada de l'Universitat hi trovarem un empleat que sense preguntarnos res ni saber l'objecte que'n hi duya, nos notificà que no havia concurrencia.

Ha arribat a nostra ciutat lo nou cònsul de Suecia y Noruega a Barcelona D. M. Ameen.

Al Fronton Condal varen jugar ahir tarde los pilorats Belochi y Bachiller, rojos, contra Gamborena y Navas, blancs, havent guanyat els últims per quinze tantos.

Las papeletas se pagaren a pessetas 7'50.

Fins lo dia 15 del present estarà exposat al públic l'apèndix al anillament per'al próxim any econòmic, havent de resolre l'Ajuntament las reclamacions que sobre'l mateix s'adeixin avants del dia 20 del corrent.

Havém rebut las següents publicacions: Lo número 405 del setmanari regionalista *La Teatre Català*, y'l número corrent de la revista setmanal il·lustrada *Industria é Inocencios*.

Lo número 77 de la revista catalana *La Atlántida*.

Lo número 12 del *Eco del Ateneo* Marqués de Mina.

A la tenda que la Creu Roja va tenir ahir, establerta a la plassa de Catalunya, s'han recullit 201'50 pessetas, plata, y 121'95 en calderilla; quina quantitat de 723'45 pessetas se destinà al socorro dels repatriats de Filipinas, que arribaran lo vapor que s'espera cap al dia dotze de aquest mes.

Avuy se celebrarán los casaments de Jesús Geis y Gotsón ab Angela Gotsón y Boada.—Joan Torrents y Nadal ab Dolors Argemir y Pasqual, a Sant Just.

Ahir varen ésser portats al cementiri los cadavres de don Enrich Marzó y Diaz, lo de don Félix Fontenbert y Bruy, lo de donya Consol Abella y Pujals, lo de donya Vicenta de Torres y de Pablos y lo de donya Maria Badia de Oliveras.

Nos ha sigut enviada la memoria de la Junta de Defensas de l'Unió Ultramarina, llegida pel secretari don Andreu J. Ribera y Puig, en la Junta general de 26 de desembre de 1898.

Ahir comensaren los tranvías de la línia de Gracia a utilitzar las vias laterals del Passeig d'aquell nom.

Organizat per la Asociación Catalanista de Gimnástica se celebrará'l dijous vinent, a las nou del vespre, un assalt d'armes en honor del professor italià don Silvi Miglioni.

Avuy, a las nou del vespre, celebrará sessió pública la Academia Médico-Homoeopática de Barcelona, continuant la discussió dels casos clínics de «Mielitis difusa grupal» presentats pel doctor Calís. Farán us de la paraula los doctors Derch, Finari y Abreu.

Los vins de la Rioja, marxa a Claret, Royal Claret y Diamant, son los més finos.

Sembla que consultat lo doctor Robert a qui s'indicava per l'Alcaldia d'aquesta capital, aquest declinà l'honor de la proposta.

Ara'l candidat que reuneix majors probabilitats y quina designació pot donarse per segura es don Ernest Vilaregut.

La col·legiació dels doctors y llicenciats en lletres y ciencias

A las onze d'ahir matí, en lo saló de sessions del Foment del Treball Nacional y presidits per lo reverent Puigmarí, acompanyat del senyor Diaz Plaza, Marqués (don Pere), Garriga, Miquel, Marcet, y lo catedràtic del nostre Institut, senyor y lo catedràtic d'un bon número de llicenciats en lletres y ciencias, a fi de constituir lo Col·legi y aprovar los Estatuts que han de regir. Després de llegir adhesions dels catedràtics dels Instituts de Manresa, Reus y dels senyors Lluanco, degà de la Facultad de Ciencias, Rubió y Ora, degà de la de Filosofia de nostra Universitat, Muadi, Gorria, Ferrán, del Institut de Tarragona, Huertas Diaz, de Girona, y de molts altres, quins noms sentim no recordar, y de l'adhesió del Col·legi de Madrid; comensà la discussió y aprobació dels articles dels Estatuts que foren tots aprovats, no sens introduhir en alguns d'ells esmenes que donau lloch a llargues discussions en las que hi prengueren part la majoria dels concorrents, entre'ls que hi vejerem a nostres amichs Tarradats, representant del Col·legi Tarrasense, y Miquel Garreta, del Institut de Manresa.

Nosaltres aplaudim de tot cor las iniciatives de nostres llicenciats; als qu'es permeterém fèrtilhi dugas observacions. Es la primera, que nosaltres creyém al revés de la majoria dels reunits, que'l Estatut que deuen regir, lo Col·legi de Barcelona, no té de ferse ab l'idea de que se sembli al de Madrid, sinó segons las necessitats y modo d'ésser del Col·legi d'aquí. Segona, que'l Col·legi no té sols per objecte l'interacció de personas sense títols académics a la segona ensenyansa y l'ajuda que mutuament poden y deuen prestar-se los associats, sino que ademés deuen preocuparse de la millora de l'ensenyansa, evitant, si es com es ara, una infame e indigna explotació dels deixebles, als que no's senyalen res de profit. Lo Col·legi, a nostre entendre, deu vetllar per la qualitat de l'ensenyansa, font los possibles perquè lo fet de ésser colegiat sia un títol honorífic y honorífich. Explicant de son si als catedràtics que per medi dels llibres de text y d'altres saguits de tothom, y no menos reprovables fan del respectable sacerdot de l'ensenyansa un vil comens. Desgraciadament, a Espanya aquest ram está del tot descuyat, especialment tot lo que's refereix a la segona ensenyansa. Lo Col·legi, un cop constituït podrà fer quelcom en be de la mateixa. Aixís esperém que lo farán los respectables senyors que aquest matí s'han reunit, ab lo que's guanyarán las benevolensas y benediccions de tothom.

Gazeta financiera

S'ha publicat nota oficial de la situació del Deute de Cuba.

D'aquella resulta que de la emissió de 1898 s'han posat en circulació 1.240.000 billetes; se n'han amortisat 68.500; n'hi han en la caixa del Ministre 1.235 ab destí a la conversió de Deutes anteriors, y quedan per tant en poder dels tenedors, 1.170.250 billetes.

De la emissió de 1890 se n'han vengut 805.652 billetes, se n'han empenyat en lo Banc d'Espanya 865.095 y en l'Hispano Colonial 15.978, y n'hi han en cartera 62.412 billetes. La amortisació ha aconseguit a 22.336 billetes dels venguts, a 9.939 dels empenyats y a 1.085 dels que hi havia en cartera. Com los billetes emesos pujen a 1.789.137 y los amortisats son 33.537, queda una existencia de billetes de 1.705.600.

Segons aquestos datos lo Deute de Cuba s'eleva a 585.132.500 ptas. efectives per las Cubas velles y 852.800.000 ptas. nominals per las Cubas noves, ó siga un total aproximad de 1.438 milions de pessetas.

Si's respectan en absolut los compromisos que té contrets l'Estat y no's castigan ab má fèrmas los gastos, a fins del exercici vinent, segons ha calculat un competent hendienda, lo pressupost de gastos pujarà a 1.104.132 milions y'l d'ingressos no podrà passar de 779 milions. Querà'l donchs l'enorme déficit de 325 milions de pessetas.

Aquesta es la verdadera situació econòmica d'Espanya.

Segons datos que publica la *Gazeta* del dia 21 de febrer, la campanya de Filipinas ha costat desde'l primer de juliol al 31 de desembre, la suma de 7.080.629.931 de duros.

Tingues en compte al veure aquesta xifra tan horrosca que durant lo períod de que's parla, casí no hi hagué guerra, ja que la pau fou fetal'l 13 d'agost. Ademes no's pogué gastar en compra de municions, artillat, ni material de guerra de cap mena, perquè estant Manila bloquejada no hi haguera hagut medí d'enviarhi cap socorro.

Y malgrat de tot això: ¡set mil y pico de milions de duros!

NOTICIAS RELIGIOSAS

Dilluns dia 6.—En la iglesia de Sant Felip Neri, l'ltre. y Vble. Congregació de Nostre Senyora de la Bona Mort tindrà, desde tres quarts de deu, dugas horas d'exposició de S. D. M., incensa en aquestas una missa resada; praxant a la tarde, a tres quarts de sis, sos espirituals exercicis ab sermó per lo Rvtd. don Jaime Mansuet sobre'l tema següent: «De la coronació d'espinas».

En la iglesia del Hospital de Santa Creu, la cofradia de las Animas y Pia Unió del Santíssim Rosari, tindrà a las vuyt una missa, y a la tarde's resarà a dos quarts de set, lo Sant Rosari. Trisaigi y Corona dels Set Dolors, predicant lo Rvtd. Pau Calixt, Pbro.

Secció Marítima

Vapors de la Companyia Transatlántica

diari de l'estat del Sant Pare, diu que continua avuy la millora d'un modo notable.

S. S. ha menjat lleugerament però ab appetit, i la temperatura ha recobrat completament la seva normalitat.

L'Agonillo

Paris 5, 1'30 tarde.
Lo representant d'en Aguilard a Europa, lo célebre Agonillo, ha arribat a Londres, ahont permanerá poch temps, anant després cap a París per a conferenciar ab la Junta Filipina establerta en aquesta capital.

La Reina de Bèlgica

Paris 5, 2 tarde.
La reina consort de Bèlgica va tindre anit una crisi gravíssima en la seva malaltia, que posà en imminent perill sa vida.

Afortunadament pogué conjurar-se, quedant, empró, l'il·lustre malalta, en molt delicada situació.

Miller governador

Paris 5, 2'27 tarde.
Lo general Miller ha sigut nomenat governador general de las Bisayas, ab residència a Ilo-Ilo.

Horrible catástrofe

Paris 5, 2'50 tarde.
A la ciutat de Tolón ha fet explosió un polvorí, havent ocasionat cent víctimes.

Al poble de Lagoutran, situat a prop de la ciutat, han quedat destruïdes deu cases.

La catástrofe ha omplert de consternació als habitants.

La premsa madrilenya

"El Imparcial,"

Madrid 5, 1'15 tarde.
En son article de fondo diu que la nova situació, creada ab la vinguda dels conservadors al poder, entra en un terren molt accidentat, però que tal volta podrà sortir del pas y tirar avant al poch temps.

Lo govern conservador promet seguir un rumbo molt diferent, si hem de creure las paraules de son jefe, al que fins ara s'ha seguit.

La opinió desitja que aixís se verifiqui.

Diu que les primers actes del govern respecte a certs nomenaments, ja indicant alguns propòsits y poden fer revivir certes esperansas, prometentse que'l govern sabrà compendre perque en així està la seva salut y la salvació de la patria.

Aquest mateix periòdic publica la carta ahont don Rafel Gasset renuncia a l'alcaldia de Madrid, per a qual càrrec se l'havia designat y la que li ha escrit lo senyor Silvela dient que sent molt no poder contar ab son concurs.

"El Liberal,"

Diu que dintre d'un mes estarem en ple període electoral y que en tant poch temps, lo Govern no haurà pogut arrelgar a son gust un mecanisme tant complicat.

Demana que las sevas promesas de sinceritat no siguin vanas, com hi haurà ocasió de comprovar, y aixís se farà quecom en pro de la sort de la nació que sent sempre intimament lligada ab l'exercici de las libertats públiques.

"La Reforma,"

Se fixa en lo Govern que està format per homes nous y ab un programa rich en propòsits y promesas.

Diu que tots los espanyols prescindint d'exclusivismes de partit, demanen bona política, administració y justicia.

S'ha conservadors no compleixen las promesas que respecte d'així tenen fetes, vindrà inevitablement lo fracàs y després d'aquest no quedarà res, no hi haurà cap element seriós a qui fiar lo govern de la nació. Vindrà la revolució y ab aquesta la destrucció de tot lo existent, sense excepció al tron.

La "Gaceta"

Publica una real ordre del ministeri de la Governació comprenent en los casos quart y quint del article 80 de la Lley de reclutament als religiosos capatxins que ab aquest caràcter vagin a las islas Canarias y de Palaos.

Propòsits del Govern

respecte a eleccions

Lo ministre de la Governació, senyor Dato Iradier, ha manifestat que'l govern conservador renuncia a tota preparació electoral, no tenint intenció de remoure ni un sol Ajuntament, ni suspèndre en sas funcions, a pesar de que en aquestos organismes administratius hi predominan los liberals.

Si algún Ajuntament incurteix en responsabilitat, se depurarà després del període electoral, volguent donar ab així lo Govern una proba que lo que busca es la moralitat política, com a dels modis més directes per anar a la regeneració y a la salvació del país.

Ja sabem—ha dit lo ministre de la Governació—que aquesta conducta del Govern, té un perill: lo que signem de rotats.

Allavoras abandonariam lo poder. Però no duptem certs propòsits del Govern despertant certes corrents de la opinió a favor seu.

Lo Govern se proposa que vagin a las Cortes las foras socials que s'han manifestat a las Assemblies de las Cambras de comers y agrícoles y en aquest concurs d'elements que no tenen filiació política, però que aspiran al be de la nació, confia per a sortir endavant en la seva empresa.

Si no'n surt be, de totes maneres se haurà donat un pas cap al sistema que segueixen los pobles més cults y avançats.

Sobre la visita d'en Silvela

Lo senyor Sagasta, parlant ab sos amichs íntims de la visita que va ferli lo senyor Silvela, després que la Reina li va encarregar la formació del ministeri, ha dit que no es més que una consideració que s'ha tingut sempre al partit liberal quan ha deixat lo poder al entrarhi lo partit conservador.

Lo cas no es nou y no té res de particular.

Apart d'aquesta explicació de pura cortesia, ha dit també l'expressió del Consell, que hi havia altres motius per a que lo senyor Silvela visités.

Ell deixava la presidència y entrava'l jefe del partit conservador, quedant per resoldre assumptes de verader importància, de quin estat devia enterrar-se lo nou president.

Aixís, en la entrevista que van celebrar tots dos, va tractarse d'assumptes exteriors, de ordre públic, de repatriació y dels presoners de Filipinas.

En quant a eleccions, la única cosa que va dirme lo senyor Silvela—refereix lo senyor Sagasta—va ésser que pensava reunir molt aviat las Cortes, contestant-li que'm semblava be.

Així es tot lo ocorregut, ha dit lo senyor Sagasta.

Lo nou ministre de Gràcia y Justicia

Ab l'expressió de Barcelona acava de arribar lo senyor Durán y Bas, que avuy mateix, segons se diu, jurarà'l càrrec de ministre de Gràcia y Justicia.

Fiscal del Suprem

Ha sigut nomenat fiscal del Tribunal Suprem lo marquès de Vadillo.

Lo senyor Paraiso

Fins demà no arribarà lo senyor Paraiso, president de la Comissió executiva de las Cambras de comers que's van a reunir a Saragossa.

Los del Sant Sepulcre

Avuy ha reunit lo Duch de Tetuán als senadors y diputats pertencients al grup anomenat del Sant Sepulcre, per a tractar de la línia de conducta que han de seguir en lo sucesiu.

Los d'aquest grup conservador no ajudarán la realització del plan que tingui lo grup silvelista, sens deixar empro, de mantenir ab ell bonas relacions, perque tal com ha solucionat la crisi la corona, ells, los del Sant Sepulcre, com a bons monàrquics, deuen acatar la resolució, procurant unir-se ab tots los elements que més sols hi assemblen, per be del tron y de la nació.

No tots los individus d'aquest grup pensan de la mateixa manera.

Los inglesos a Filipinas

Londres.—Lo Govern anglès ha en-

taulat negociacions ab lo de Washington respecte del concurs de Filipinas.

Denada la política inglesa, lo Govern britànic pretén que's Estats Units no apliquin lo sistema proteccionista.

Firma del personal

Madrid 5, 2 tarde.
Lo senyor Silvela ha estat avuy al Palau a l'objecte de posar a la firma real lo restant del nomenament de personal, quins noms ja son coneguts.

Traslado

Madrid 5, 2'15 tarde.
Lo senyor Monares (don Miguel) ha sigut traslladat per ocupar la direcció de Contribucions directes.

Lo senyor Durán y Bas

Madrid 5, 2'35 tarde.
A las nou d'aquest vespre anirà al Palau, a jurar lo seu càrrec, lo ministre de Gràcia y Justicia senyor Durán y Bas.

Dugas noticias

Madrid 5, 3'10 tarde.
Encara no hi ha res de positiu, y res pot assegurar-se d'una manera definitiva en lo referent a la provisió de la cartera de Marina.

—A las cinch de la tarde se reunirà'l Consell en lo local de la presidència per a seguir resolgent lo nomenament de personal.

Los repatriats

Madrid 5, 3'40 tarde.
Al Liceo Rins s'ha verificat lo meeting dels repatriats, los que han protestat contra l'acort pres sobre la renúncia dels seus companys de Barcelona. Acordaren per la seva part dirigir una exposició a la Reina, ahont se pinti la trista situació dels repatriats y suplicant-li's abonin los atassos.

L'ordre ha sigut absolut.

En breu hi haurà altra reunió.

Consell de ministres

Madrid 5, 6'15 tarde.
A las cinch s'han reunit, com estava anunciat, los ministres en Consell a la Presidència.

Al entrar han dit que sols anavan a ocuparse de la qüestió del personal y governadors civils.

Lo Marqués de Mochales

Lo Marqués de Mochales ha estat a la Presidència, celebrant una llarga entrevista ab lo president del Consell.

Sembla que aquesta visita, encara que res en concret, ha dit lo Marqués, se relaciona ab l'ingrés en lo silvelisme d'aquest senador y's amichs seus, separant-se naturalment del grup del Sant Sepulcre.

Los del Sant Sepulcre

La reunió de senadors y diputats pertencients al grup dit del Sant Sepulcre, que, convocada pel Duch de Tetuán devia celebrarse aquesta tarde en lo Senat, ha sigut aplassada fins a demà.

En lo Congrès

En lo saló de conferencies del Congrès hi ha avuy bastanta animació, però no's diu res ni hi ha cap notícia que mereixi ésser trasmesa.

La dissolució de las Cortes

Per la presidència del Consell de ministres ha sigut comunicat als presidents de las Cambras que convoquin sessió per demà a la tarde al objecte de donar lectura del decret de dissolució de las actuals Cortes.

Lo Comte de las Almenas

A la última sessió que se celebri al Senat, que haurà d'ésser la de demà, parlarà ab la venia del president sobre las qüestions militars, lo Comte de las Almenas.

Per així invocará'l precedent de 14 de setembre darrer, en quin en circumstancies semblants a las presents se va permetre a un senador l'us de la paraula, contestant-li'l president que tenia de donar lectura del Decret de suspensió de las Cortes.

Si ho necessités, que no ho necessitarà, se veuria sostingut per un gran número de senadors que pertencien a diferents fraccions polítiques.

La sessió de demà, sembla donchs, que serà important.

Maestre Amabile

Lo famós agitador Maestre Amabile, ha publicat a París una carta, excitant a's sens amichs que continúan a Cuba, a que prescindin dels afagaments y ofertes dels yanquis.

Los recomana que's preparin a lluytar per la independència de Cuba, seriament amenaçada per la política falsa que segueix lo govern americà.

Meeting socialista

Aquest matí s'ha celebrat a Sant Sebastian un meeting socialista.

Ha presidit lo company Risueño, usant de la paraula aquest y altres oradors.

Tots ells han protestat contra la burgèsia y condemnat enérgicament lo anarquisme.

Després ha pres la paraula en Pau Iglesias.

Al aixecarse, lo públic l'ha rebut ab grans aplaudiments.

Los socialistes—ha dit—no som lo que creuen los burgesos.

Los socialistes son los primers en condemnar l'anarquisme y's seus medis de propaganda.

No tenim res de com ab ells, y tots recordaran que's hem tret de nostra fila.

Sols volem millorar la nostra situació.

Ocupantse dels treyalladors inglesos, alemanys y espanyols, ha dit que's de las dues primeras nacions están millor alimentats que's nostres.

Aixís s'explica que fassin en deu horas de treball més feyna que's espanyols en catorze.

La sobrietat dels espanyols significa fam, més qu'altre cosa.

Per aquest mateix estil ha estat tot lo seu discurs.

Lo meeting s'ha celebrat ab tota tranquil·litat.

CRÓNICA EXTRANJERA

Alemanya

Lo Centre Catòlic y'l Govern

Varem comunicar oportunament a nostres llegidors que la comissió de pressupostos havia rebutjat la proposició del Govern d'aumentar lo contingent del cos de cavalleria.

L'emperador, vivament contrariat per aquesta decisió, va encarregar a en Goller, ministre de la Guerra, que's vegés ab lo príncep Arambert per aconseguir que aquest inclinés al Centre Catòlic a fer surar en lo Reichstag lo projecte del Govern.

Lo príncep Arambert, seguint lo tradicional sistema que tants éxits ha valgut al Centre, ha ofert l'apoyu d'aquest ministeri a què'l Govern assegurés formalment que no s'oposarà al retorn dels jesuïtes.

Hungria

Lo nou Govern y la Cambra

En la presentació del Ministeri Szell a la Cambra, lo nou jefe del Govern hongar ha pronunciat un discurs que li ha valgut un éxit immens.

Ha dit que mantindrà lo pacte dualista de 1867 y que, en l'interior iniciaria una política expansionista liberal, y, en l'exterior, acceptava la situació creada a Hongria per lo fet de figurar l'imperi austro-hongar en la triple aliança. Ha acabat dient: «Es la pau lo que jo vos porto, y, després de las lluytas parlamentàries dels sis mesos darrer, la pau es lo que convé als sagrats interessos d'Hongria.»

Lo Comte Apponyi y en Hóruszki han acceptat, en nom del partit nacional, lo programa del Govern. En Kossuth y en Polonyi, jefes del partit de la independència, han manifestat que continúan sostinguent lo programa de 1848 que vol que una simple unitat personal lligui la Hongria ab l'Austria, però han promès desistirse de la seva oposició obstructionista en lo Parlament.

Roma

La malaltia del Papa

Conexim los detalls de la operació que ha sofert lo Papa y que tant interés ha despertat per las conseqüències a que podia donar lloch.

Feyá més de trenta anys que tenia'l quiste que se li ha tingut que extreure. Diferents vegades sos metges li havien aconsellat la operació però Lleó XIII s'hi havia negat sempre, fins que li digueren que era indispensable y allavors va accedir.

La operació varen practicar-la los doctors Mazzoni y Lapponi. Avans de començar-la, tot somrient va dir als metges:

Vi CEP

DE MACON

CHAMPAGNE SARDÁ

SUCURSAL: CORTS, (Granvia), 228, magatzem, prop del carrer Balmes

Marca Prat, Rambla Flors, núm. 16

VI CEP

DE MACON

CHAMPAGNE SARDÁ

SUCURSAL: CORTS, (Granvia), 228, magatzem, prop del carrer Balmes

Marca Prat, Rambla Flors, núm. 16

VI CEP

DE MACON

CHAMPAGNE SARDÁ

SUCURSAL: CORTS, (Granvia), 228, magatzem, prop del carrer Balmes

Marca Prat, Rambla Flors, núm. 16

VI CEP

DE MACON

CHAMPAGNE SARDÁ

SUCURSAL: CORTS, (Granvia), 228, magatzem, prop del carrer Balmes

Marca Prat, Rambla Flors, núm. 16

VI CEP

DE MACON

CHAMPAGNE SARDÁ

SUCURSAL: CORTS, (Granvia), 228, magatzem, prop del carrer Balmes

Marca Prat, Rambla Flors, núm. 16

«A las meas vellesas quinas caricias vou leu fernet». A causa de la seva debilitat no vau cloroformisarlo sino que emplearen un liquit compost de cocaica, cloro de sodi y morfina. La incisó per extreure completament lo quiste tingué que ser de uns 12 centímetres. La operació quedà del tot llesta en menos d'un quart.

Darrera informació

Més del Consell de ministres

Madrid 5, 8'15 nit.

Ha terminat lo Consell de ministres a dos quarts de vuyt.

Han manifestat los ministres al sortir que havia sigut acordat lo nomenament de ministre de Marina a favor del senyor Gomez Imaz, y tant aquest com lo senyor Durán y Bas, que no han assistit al Consell, juraràn a dos quarts de non, ó siga dins de breus moments.

Lo Consell s'ha ocupat novament dels presoners de Filipinas, acordant telegrafiar al general Ríos per a que dongui compte del curs de las negociacions.

Supressió de las cessantias dels ministres

Una noticia que segurament produirà bon efecte en la opinió.

Lo Consell de ministres ha acordat suprimir per a lo successiu las cessantias dels ministres, de manera que de aquí endavant no cobrarán los ex-ministres los 40,000 rals de sou que percibien per aquest concepte.

La ley no pot tenir efecte retroactiu. No obstant, lo senyor Silvela y Villaverde, que son los ministres mes antics, donaràn l'exemple renunciant la cessantia.

La qüestió del personal

S'han ocupat també los ministres en lo Consell de la qüestió del personal, encare que no han resolt res en definitiu sobre aquest punt.

Demà, en un altre Consell de ministres, en quin hi assistirán també'l senyor Durán y Bas y'l ministre de Marina, s'agitarà'l Gabinet complet, s'ultimarà tot lo relatiu al personal y allavors se farán públics los noms.

Horrible catástrofe

Telegrafia de París que s'acaban de rebre noticias d'haver ocorregut una terrible catástrofe a Tolon.

Ha volat un polvorí, ocasionant nombrosas desgracias.

En lo barri de Lagoutran, situat prop del polvorí, la alarma ha sigut espantosa. Hi ha molts edificis totalment destruïts.

La catástrofe sorprené als soldats del polvorí y als habitants de la població, que estavan entregats al descans.

En lo polvorí hi havia 50,000 kilos de pólvora negra.

Se calcula'l número de víctimes en cinquanta morts y altres tants ferits.

Lo Pelayo que's troba en l'arsenal de Tolon, segueix sens novetat.

La noticia d'aquesta catástrofe ha produït emoció molt intensa.

En la oficina de telégrafos s'han apil·lat centenars de telegramas demanant noticias de las víctimes y detalls de la explosió.

Han sortit molts redactors de periòdics cap al lloch de la catástrofe.

A Tolon la consternació es extraordinària.

De Valencia.—Los repatriats

Comunican de Valencia que avuy se ha celebrat un meeting de repatriats.

Al terminar la reunió, s'han dirigit en manifestació al Govern civil y a la Capitania general, portant grans cartells en quins se llegia «Viva el Ejército y los repatriados hambrientos!»

Lo Governador civil ha rebut als ma-

nifestants dihentlos que poch podia fer per ells, per no ser assumpte de la seva incumbència, però que transmetria al Govern las sevas pretensions.

Lo Capit general los ha citat per demà a las tres de la tarde, dihentlos que a tal hora hi acudeixi una comissió per tractar d'aquest assumpte.

Los manifestants s'han retirat ab ordre complet.

Del Ferrol

Comunican del Ferrol que l'Ajuntament ha acordat donar lo nom de Villamil a un dels carrers més cèntrics d'aquella ciutat per a honrar la memoria d'aquest marí.

Lo comandant de Marina del departament del Ferrol ha gestionat lo giro de 20,000 duros per a pagar a las famílies dels naufruchs de la esquadra de Cervera.

Lo senyor Durán y Bas

Madrid 6, 12'49 mat.

A las dotze del dia d'ahir va arribar a aquesta Cort lo senyor Durán y Bas, sent rebut a l'estació per un bon número d'amichs polítics y particulars.

Per la tarde fou visitat per lo president del Consell de ministres, qu'il va enterar dels assumptes que's han de tractar al Consell d'avuy.

Lo senyor León y Castillo

Madrid 6, 1 mat.

Lo senyor León y Castillo va conferenciar anit extensament ab lo senyor Silvela.

Aquest l'hi va indicar lo gust que tindria veyhent continuar en l'embaxada de Fransa,

